

Ühistranspordi peatuste planeerimise ja rajamise põhimõtted

Peatustena käsitatakse üldpõhimõtetes neid peatusi, mida kasutatakse avalikul või kommertsliiniveol reisijate bussi sisenemiseks või väljumiseks. Avaliku või kommertsliiniveona käsitatakse üldpõhimõtetes sellist liinivedu, mis toimub ühistranspordiseaduse (edaspidi ÜTS) § 3 lõike 1 alusel ning mis vastab ÜTS § 4 lõigetes 1-3 sätestatud liiniveo viisidele. Sõiduplaanis toodud peatus peab olema märgitud riiklikus ühistranspordiregistris ning märgistatud looduses. Ühissõiduk ei tohi peatuda peatuste vahelisel alal või peatustes, mida ei ole märgistatud, välja arvatud, kui see võimalus on ette nähtud kinnitatud sõiduplaanis. Töötame selle nimel, et võimaldada madala liiklussagedusega teelõikudel bussist väljumist ka peatuste vahelisel alal ning selleks kanname tulevikus võimalikud marsruudid eraldi kaardikihile peatus.ee keskkonnas. Õpilasliin on eriotstarbeline liin ning sellele ei kehti tavapärase liiniveo reeglid. Õpilasliinil tuleb lähtuda liikluseaduses sätestatud nõuetest reisijate turvalisuse tagamisel ning liini korraldamisel ÜTS § 4 lõikest 5 ning muudest veoliiki reguleerivatest sätetest.

ÜTS § 13 lg 1 p 4 kohaselt korraldab kohaliku omavalitsuse üksus (edaspidi KOV) ühistranspordi taristu objektide planeerimist, rajamist, korrashoidu ja kasutamist.

ÜTS §16 lg 1 p 4 kohaselt korraldab Transpordiamet maakonnaliinide ja kaugliinide taristu objektide planeerimist ja haldamist ning võtab meetmeid ühissõidukitele soodusliiklusolude loomiseks.

Eeltoodu põhjal on olevate teede s.h. riigiteede äärde peatuste rajamine KOVi ülesanne. Uue riigitee ehituse või rekonstrueerimise käigus oleme nõus koostöös KOVi ja piirkondliku ühistranspordikeskusega (edaspidi ÜTK) määrama uute peatuste asukohad ja finantseerima nende ehitust teehoiukava vahendistest.

Riigiteede äärsete uute peatuste nõusoleku saamiseks palume KOVil saata taotlus maantee@transpordiamet.ee soovitud peatuse(te) asukoha(de) kirjeldusega. Taotluses palume välja tuua eeldatav kasutajate arv, soovitud asukohaskeem ja sinna juurde koordinaadid või riigitee nr ja kilometraaž. Mitme peatuse korral palume need kokku võtta üheks taotluseks.

Nõusoleku andmisel võtame aluseks majandus- ja taristuministri 05.08.2015 määruse nr 106 „Tee projekteerimise normid“ lisa „Maantee projekteerimismid“ (edaspidi Normid), mille tabel 5.6 jaotab peatused neljaks tüüplahenduseks:

Tabel 5.6

Bussipeatuste tüübid

Peatuse tüüp	Põhimõtteline skeem	Kõrvalekalle põhisuunast, m	Peatunud autobuss takistab muud auto- ja jalgrattaliiklust	Maantee klass				
				I*	II	III	IV	V
I. Suletud tasku		≥6,0	Ei	R	H	H		
II. Avatud tasku		3,0–4,0	Ei		R	R	H	
III. Peatus osaliselt sõidurajal		2,0–3,0	Väike takistus ülejäänud liiklusele			E	R	H
IV. Peatus sõidurajal		Ei või tühine	Jah				E	R

Märkus: * - lähtetaseme (H) puhul on I klassi teel bussipeatused viidud rambile, (E) puhul on saar kantud märgistusega kattele;
 – ei rakendata.

Bussipeatuste tüüplahenduste I, II ja III rajamine eeldab ehitustöid ning seeläbi ka suuremaid kulusi. Seetõttu tuleks nende asukohtade määramisel teha eeltööd, mis eelkõige tähendab KOVi projekteerimistingimuste väljaandmist, piirkonna elanike kaasamist ning Transpordiameti poolseid nõudeid põhiprojekti koostamiseks. Ehitusseadustiku § 31 lg 2 kohaselt koostab pädev asutus projekteerimistingimuste eelnõu, korraldab selle kohta arvamuste kogumise ja eelnõu kooskõlastamise ning annab projekteerimistingimused.

Bussipeatuse tüüplahenduse IV kavandamisel piisab reisijatele ooteala rajamisest ning peatuse tähistamises liikluskorraldusvahenditega. Ooteala all mõtleme kasvupinnase eemaldamist ja freesasfaldi või kruusaga katmist ning kitsa tee muldkeha korral kraavi truubiga täitmist. Sisult on tegemist kindlustamata peenra laiendusega selleks, et inimesed ei peaks kasvupinnase peal bussi ootama.

Tüüplahendust IV võib vastavalt Normidele kasutada rahuldaval tasemel V klassi teel ehk liiklussageduseni 500 autot/ööpäevas. Nõustume kaaluma vähese peatuse kasutajate arvu puhul sama tüüplahendust lubama ka suuremate liiklussageduste korral erandlikul tasemel, kuid nõusolek sõltub alati konkreetsest asukohast. Lisaks lubame ka erandeid ajutiste lahenduste näol teedele, mis lähevad rekonstrueerimisele või ehitamisele.

Peatuse nimetuse muudab vastavalt kohanimeseaduse § 5 lõikele 4 KOV. KOV esitab muudetud peatuse nime ühistranspordi registrisse (edaspidi ÜTRIS) sisestamiseks piirkondlikule ÜTK-le. Kui kohanimega seotud toiming on KOVi haldusaktiga tehtud ning ÜTRISesse sisestatud, siis tuleb peatus tähistada õige nimega looduses. Nime muutmisel tuleb uued liiklusemärgid valmistada vastavalt standardile EVS 613 ning Transpordiameti juhisele „Riigiteede liikluskorralduse juhise“ ja teavitada Transpordiametit nimede muutmisest. Juhul,

kui olev liiklusmärk on heas seisukorras, siis piisab märgi alumise osa üle kleepimisest samaväärse kilega.

Rahvusvaheliste liinide puhul on Eesti territooriumil peatumiseks ja peatusest piletite müümiseks eelduseks see, et liiniloa andja (Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium) on liiniloa andmisel sellega nõustunud ja vedaja seda taotlenud. Kui riigisisene peatus on ette nähtud reisijatele ka sisenemiseks, siis peab olema tagatud ka piletite müük sellest peatusest. Kui peatus on mõeldud üksnes väljumiseks, siis sellest peatusest reisijate sisenemist toimuda ei saa ning järelikult ei saa sellest peatusest müüa ka pileteid.

Kokkuvõtteks palume arvestada eeltooduga uute bussipeatuste kavandamisel. Küsimuste korral palume pöörduda maantee@transpordiamet.ee.